

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: V. V.

zastoupen Mgr. Karin Poncza Hadwigerovou, advokátkou sídlem 736
01 Havířov – Město, Příčná 327/1

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlím 225 08 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 8. 2023, ve věci žádosti o starobní důchod

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná zamítla jeho námitky proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 6. 2023 č. j. X, kterým žalovaná od 6. 2. 2023 přiznala žalobci starobní důchod ve výši 24 425 Kč měsíčně, od červnové splátky důchodu v roce 2023 ve výši 25 294 Kč měsíčně. Žalobce namítal, že žalovaná postupovala při výpočtu výše jeho starobního důchodu, konkrétně v částce výchovného za 2 vychované děti v celkové výši 1 000 Kč měsíčně, chybně. Výchovné za 2 vychované děti nepřičetla ke konečné částce procentní a základní výměry starobního důchodu. Naopak výchovné ve výši 1 000 Kč za 2 vychované děti učinila součástí procentní výměry starobního důchodu. Žalovanou zvolenou

metodikou výpočtu starobního důchodu nedochází k faktickému navýšení jeho starobního důchodu o výchovné za 2 vychované děti. Postup žalované nebyl správný. Dle žalobce navíc platí

podle § 37c odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, že procentní výměra starobního důchodu pojištěnce, jehož důchodový věk je stanoven podle odst. 1, se zvyšuje ode dne přiznání tohoto důchodu podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává tento důchod. Zvýšení podle věty první však spolu s procentní výměrou důchodu nesmí přesáhnout nejvyšší výměru, která se stanoví tak, že nejvyšší částka výše důchodu podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995, se zvýší podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. 1. 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává starobní důchod. Zvýšení podle věty první a druhé se stanoví tak, jako kdyby starobní důchod byl přiznán ke dni 31. 12. 1995.

2. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby. Odkázala na příslušnou právní úpravu, kterou v posuzované věci aplikovala a provedla detailní specifikaci postupu při výpočtu starobního důchodu žalobce. Konstatovala, že pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované dítě byla žalobci zhodnocena výchova dvou dětí, které uvedl ve své žádosti o starobní důchod. Podle článku II. odst. 1 zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 582/1991 Sb., se starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. 1. 2023, zvýší o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, jsou-li splněny podmínky výchovy dítěte stanovené v tomto článku a zákona o důchodovém pojištění. Toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu. Žalobci byla pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované dítě zhodnocena výchova dvou dětí a procentní výměra starobního důchodu tedy náleží ve výši 16 970 Kč měsíčně, což je součet částky 15 970 Kč představující procentní výměru ke dni vzniku nároku na starobní důchod a částky 1 000 Kč za dvě vychované děti. Takto vypočtená procentní výměra byla dále zvýšena podle § 37c odst. 2 zákona o důchodovém pojištění na 20 385 Kč na základě vládních nařízení od roku 1996 do roku 2022, vycházejí z maximální výše důchodu 5 100 Kč podle § 4 odst. 1 věty druhé zákona č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995. Základní výměra starobního důchodu žalobce podle § 33 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve spojení s ust. § 3 nařízení vlády č. 290/2002 Sb., pro rok 2023, činí 4 040 Kč. Výše starobního důchodu byla stanovena jako součet základní a procentní výměry (4 040 Kč + 20 385 Kč). Starobní důchod žalobce k 6. 2. 2023 tak činil 24 425 Kč měsíčně. Podle § 67ca zákona o důchodovém pojištění se od červnové splátky důchodu v roce 2023 zvyšuje procentní výměra 20 385 Kč (tj. již zvýšená o 1 000 Kč) o 2, 3 % a 400 Kč, tj. o 869 Kč na 21 254 Kč. Základní výměra zůstává v nezměněné výši 4 040 Kč, celkem tedy žalobci náleží 25 294 Kč. Žalovaná zdůraznila, že navýšení procentní výměry o výchovné je možné provést pouze jednou s tím, že navýšená procentní výměra se následně bude v budoucnu dle příslušné právní úpravy valorizovat jako součást důchodu. Výpočet důchodu byl tedy dle žalované proveden správně. Není možné částku 1 000 Kč za vychované děti přičítat k procentní výměře důchodu znovu i po valorizaci, tj. v tomto případě k celkové částce důchodu ve výši 25 294 Kč. Žalovaná dále uvedla, že výchovné není příplatek ke starobnímu důchodu 500 Kč za každé vychované dítě, který se valorizuje zvlášť o stejná procenta jako zbytek procentní

výměry, ale je to zvýšení procentní výměry starobního důchodu, která se valorizuje včetně tohoto výchovného.

3. V doplňujícím vyjádření k žalobě, v němž žalovaná reagovala na žalobcem předložená rozhodnutí žalované, z nichž dovozoval, že žalovaná při výpočtu starobního důchodu a zohlednění výchovného postupovala dle jím předložených rozhodnutí odlišně, žalovaná zdůraznila, že obecně platí zásada, že v případě starobních důchodů přiznaných před 1. 1. 2023 se o výchovné zvyšuje starobní důchod a toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu. Vyplácená procentní výměra starobního důchodu se tedy nepřepočítává a výchovné se pouze přičte k výši této procentní výměry náležející k datu zvýšení o výchovné (tj. nikoliv k procentní výměře ve výši stanovené k datu předchozího přiznání starobního důchodu). Žalobci byl starobní důchod přiznán rozhodnutím ze dne 13. 6. 2023 podle § 29 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění od 6. 2. 2023. Nejedná se tedy o starobní důchod přiznaný ode dne, který spadá do období před 1. 1. 2023. Procentní výměra starobního důchodu žalobce byla nejdříve stanovena standardním způsobem podle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění částkou 15 970 Kč měsíčně. Tato procentní výměra byla na základě žádosti žalobce dále zvýšena podle § 34a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění o výchovné za 2 děti, tedy o částku 1 000 Kč, celkem činila procentní výměra důchodu žalobce k datu přiznání částku 16 970 Kč. Standardní procentní výměra ve výši 16 970 Kč (stanovená z výpočtového základu a zvýšená o výchovné za 2 děti) byla valorizována (zvýšena) podle § 37c odst. 1 věty první zákona o důchodovém pojištění až na částku 66 472 Kč. Tato částka však přesahuje nejvyšší částku důchodu podle § 37c odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění, tj. částku 20 385 Kč, z tohoto důvodu žalobci náleží procentní výměra zvýšená na částku 20 385 Kč. Co se týká případu pana L. B., pak z žalobcem předloženého rozhodnutí je zřejmé, že jemu byl přiznán starobní důchod před dosažením důchodového věku podle § 31 zákona o důchodovém pojištění (tzv. předčasné starobní důchod) již ode dne 1. 6. 2021, tj. před 1. 1. 2023. Procentní výměra předčasného starobního důchodu nebyla panu B. přiznána v „hornické“ výši stanovené podle § 37c odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, ale ve standardní výši jako jakémukoliv jinému pojištěnci. Co se týká anonymizovaného rozhodnutí předloženého žalobcem při jednání dne 22. 10. 2024, žalovaná k němu uvedla, že toto rozhodnutí je chybné a chybně je stanovena i výše důchodu, neboť tomuto pojištěnci jednak nemůže náležet výchovné „od lednové splátky 2023“, když k tomuto dni mu nebyl starobní důchod ještě přiznán, k přiznání starobního důchodu podle § 31 zákona o důchodovém pojištění došlo až od 14. 8. 2023, jednak zvýšení o výchovné bylo omylem zahrnuto mezi předpisy o zvýšení důchodů podle § 37c odst. 2 věty první a druhé zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná poznamenala, že s pracovníky ČSSZ bylo již toto pochybení projednáno. Žalovaná se v uvedeném podání vyjádřila rovněž k textu z webových stránek www.naseduchody.cz a vyložila, že informace pod tabulkou je neúplná a uvedla konkrétní důvody, proč.
4. Na citované podání žalované žalobce reagoval podáním doručeným soudu dne 5. 12. 2024, v němž konstatoval, že je pravdou, že v jeho případě se nejedná o starobní důchod přiznaný před 1. 1. 2023. Zopakoval svůj názor, že u žalované dochází k opakované dvojkolejnosti rozhodnutí bez jednotné metodiky pro stanovení výše výchovného a jeho připočtení k výši starobního důchodu. Ve všech případech, které v rámci řízení doložil k důkazu je částka odpovídající výši výchovného v části rekapitulace starobního důchodu, připočtena ke konečné částce procentní výměry a dále konečné částce základní výměry. V jeho případě je v konečné rekapitulaci rozhodnutí žalované ze dne 13. 6. 2023 uvedena toliko částka procentní výměry a částka základní výměry. Zdůraznil, že v zákoně č. 323/2001 Sb., který

implementoval výchovné do zákona č. 155/1995 Sb., je u § 34a odst. 1 a odst. 2 uvedeno, že výše procentní výměry se zvyšuje, což je skutečností u všech tří dokládaných rozhodnutí žalované o starobních důchodech třetích osob, jež předložil soudu. Proto považuje rozhodnutí žalované za nesprávné. Rozdílným přístupem žalované dochází ke znevýhodňování starobních důchodců s odchodem do důchodu od 1. 1. 2023 z tzv. hornického důchodu anebo k opakovanému pochybení pracovníků žalované při zpracování předložených žádostí o přiznání starobního důchodu a výchovného.

5. U jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích k věci.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s.r.s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
7. Podle ust. § 34a odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 323/2021 Sb., o důchodovém pojištění, výše procentní výměry starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 29 odst. 1, 2 nebo 3 nebo podle § 31, se na žádost zvyšuje ode dne, od něhož se tento důchod přiznává, za každé dítě, které pojištěnec vychoval.
8. Podle ust. § 34a odst. 2 věty první téhož zákona, zvýšení za 1 vychované dítě činí od 1. 1. 2023 částku 500 Kč měsíčně.
9. Podle ust. § 34a odst. 3 téhož zákona, dítě se pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu podle odst. 1 (dále jen „zvýšení za vychované dítě“) považuje za vychované, jsou-li splněny podmínky výchovy dítěte podle § 32 odst. 4; tyto podmínky platí i v případě, že o dítě osobně pečuje nebo pečoval muž. Výchovu téhož dítěte nelze pro účely zvýšení za vychované dítě současně započítat více osobám; vychovávalo-li dítě více osob, přihlíží se k výchově dítěte jen u té osoby, která o dítě osobně pečovala v největším rozsahu. Při zvýšení za vychované dítě se přihlíží jen k výchově toho dítěte, které jako vychované pojištěnec uvedl v žádosti o přiznání starobního důchodu; není-li tato podmínka splněna, zvýšení za vychované dítě nenáleží.
10. Podle článku II. bodu 1. zákona č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 323/2021 Sb.), starobní důchody přiznané ode dne, který spadá do období před 1. 1. 2023, se zvýší o 500 Kč měsíčně za každé dítě, které pojištěnec vychoval, od splátky důchodu splatné v lednu 2023, jsou-li splněny podmínky stanovené v bodech 3 až 5; toto zvýšení náleží k procentní výměře starobního důchodu.
11. Podle článku II bodu 3. zákona č. 323/2021 Sb., věty první, podmínky výchovy dítěte se pro účely zvýšení podle bodu I. posuzují u všech pojištěnců podle právních předpisů účinných ke dni, od něhož byl starobní důchod přiznán, pokud se dále nestanoví jinak; tyto podmínky platí i v případě, že o dítě osobně pečoval muž.
12. Podle ust. § 34a odst. 2 zákona č. 323/2021 Sb., zvýšení za 1 vychované dítě činí od 1. 1. 2023 částku 500 Kč měsíčně. Částka zvýšení za 1 vychované dítě se zvyšuje od 1. 1. kalendářního roku tak, že částka zvýšení za 1 vychované dítě platná od 1. 1. předchozího kalendářního roku se zvýší o tolik procent, o kolik se zvyšuje procentní výměra vypláceného starobního důchodu podle § 67 odst. 8 nebo odst. 9. Pokud v předchozím kalendářním roce došlo k mimořádnému zvýšení vyplácených důchodů, přičte se k počtu procent podle věty druhé ještě tolik procent, o kolik se zvýšila procentní výměra vypláceného starobního důchodu

podle § 67 odst. 10. Částka zvýšení za 1 vychované dítě se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

13. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 6. 2023 č. j. X byl žalobci přiznán podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, od 6. 2. 2023 starobní důchod částkou 24 425 Kč. V případě žalobce se tedy nejedná o starobní důchodu přiznaný od data před 1. 1. 2023. Soud se zcela ztotožňuje s postupem žalované při výpočtu starobního důchodu a jeho zvýšení na základě žádosti žalobce o výchovné za 2 děti dle § 34a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Z § 4 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění plyne, že výše starobního důchodu se skládá ze základní a procentní výměry. Procentní výměra starobního důchodu žalobce byla nejprve stanovena podle § 34 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění částkou 15 970 Kč měsíčně, tedy procentní sazbou z výpočtového základu, přičemž v podrobnostech soud odkazuje na detailní výpočet, jak je uveden v rozhodnutí správních orgánů obou stupňů, neboť s tímto postupem souhlasí. Tato procentní výměra byla na základě žádosti žalobce zvýšena o výchovné za 2 děti dle § 34a odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, tedy o částku 1 000 Kč. Procentní výměra tak činila 16 970 Kč. Takto stanovenou procentní výměru ve výši 16 970 Kč, tedy včetně zvýšení o výchovné za 2 děti, žalovaná zvýšila v souladu s § 37c odst. 2 věty první zákona o důchodovém pojištění podle vládních nařízení od roku 1996 naposledy podle vládního nařízení č. 290/2022 Sb., na částku 66 472 Kč měsíčně. Podle § 37c odst. 2 věty první a druhé zákona o důchodovém pojištění, procentní výměra starobního důchodu pojištěnce, jehož důchodový věk byl stanoven podle odst. 1 se zvyšuje ode dne přiznání tohoto důchodu podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává důchod. Zvýšení podle věty první však spolu s procentní výměrou důchodu nesmí přesáhnout nejvyšší výměru, která se stanoví tak, že nejvyšší částka důchodu podle § 4 odst. 1 věty druhé zák. č. 76/1995 Sb., o zvýšení vyplácených důchodů a důchodů přiznávaných v roce 1995, se zvýší podle předpisů o zvýšení důchodů, které nabyly účinnosti v období od 1. ledna 1996 do dne, který předchází dni, od něhož se přiznává starobní důchod. Vzhledem k tomu, že tato částka 66 472 Kč přesáhla nejvyšší částku důchodu podle § 37c odst. 2 věty druhého zákona o důchodovém pojištění, tedy částku 20 385 Kč, je správný závěr žalované, že žalobci náleží procentní výměra starobního důchodu 20 385 Kč. Starobní důchod žalobce k 6. 2. 2023 činil 24 425 Kč, jakožto součet základní výměry 4 040 Kč a procentní výměry 20 385 Kč. Žalovaná dále od červnové splátky důchodu v roce 2023 podle § 67ca zákona o důchodovém pojištění procentní výměru důchodu, tj. částku 20 385 Kč zvýšila podle § 67ca odst. 1, odst. 2 o 2,3 % a o 400 Kč, takže k datu vydání napadeného rozhodnutí žalobci náležel starobní důchod ve výši 25 294 Kč. Soud souhlasí s žalovanou, že navýšení procentní výměry o výchovné je možné provést pouze jednou s tím, že navýšená procentní výměra se následně bude dle příslušné právní úpravy valorizovat. I dle názoru soudu není možné částku 1 000 Kč výchovného přičítat k procentní výměře důchodu znovu i po valorizaci. Soud rovněž souhlasí s žalovanou, že výchovné není příplatek ke starobnímu důchodu, který se valorizuje zvláště o stejná procenta jako zbytek procentní výměry, ale je to zvýšení procentní výměry starobního důchodu, která se valorizuje včetně toho výchovného.
14. Soud neprovedl žalobcem navrhované důkazy rozhodnutími žalované k jeho tvrzením, že postup žalované při výpočtu starobního důchodu, konkrétně v částce výchovného, byl v případě jiných žadatelů o starobní důchod odlišný, neboť předmětem soudního přezkumu bylo toliko žalobou napadené rozhodnutí, jehož zákonnost soud zkoumal a uvedené důkazy soud proto považoval za nadbytečné.

15. Na základě výše uvedeného dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná a podle § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.
16. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaná podle § 60 odst. 2 s.ř.s. nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 17.12.2024

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně